

# Pensum høsten 2010

## **DRAMA / TEATER**

**Bachelor  
Master**

## **FILMVITENSKAP**

**Bachelor  
Master**

## **MEDIEPRODUKSJON**

**Bachelor  
Master**

## **MEDIEVITENSKAP**

**Bachelor  
Master**

## **KUNSTHISTORIE**

**Bachelor  
Master**

## **FELLESEMNER**

**EXFAC0012 Kunst og medievitenskap  
HFEL0008 Innføring i dataspillstudier**

**Det anbefales at pensumlistene leses på bakgrunn av de opplysninger som er gitt i fagbeskrivelsene i Studiehandboka.**

DRAMA OG TEATER .....	2
DRA1000 Innføring i drama og teater .....	2
DRA1001 Teaterhistorie og genreforståelse .....	3
DRA2001 Dramaturgi og komposisjon .....	4
DRA2002 Drama/teater og kulturproduksjon .....	5
DRA3001 Vitenskapelig grunnlagsemne.....	6
DRA3003 Historisk og teoretisk fordypning .....	6
FILMVITENSKAP .....	8
FILM1000 Introduksjonsemne .....	8
FILM1001 Film og fortelling .....	8
FILM2001 Dokumentar .....	8
FILM2002 Fiksjon og fortolkning .....	8
KM3010 Introduksjonsemne.....	9
FILM3012 Filmvitenskapens tradisjoner og historie .....	9
MEDIEPRODUKSJON .....	10
MPROD1000 Introduksjonsemne .....	10
FILM1001 Film og fortelling .....	10
MPROD2011 Videoproduksjon II .....	10
FILM2001 Dokumentar .....	10
FILM2002 Fiksjon og fortolkning .....	10
KM3010 Introduksjonsemne.....	10
MPROD3001 Medieteknologi .....	10
MPROD3012 Filmvitenskapens tradisjoner og historie .....	11
MEDIEVITENSKAP .....	12
MV1000 Bildeanalyse .....	12
MV1001 Bildekommunikasjon.....	12
MV2005 Bildekultur .....	13
FILM2001 Dokumentar .....	13
KULT2203/2004 Ting, natur og tegn .....	13
AVS22015 Språk, kjønn og etnisitet.....	13
POL2010 Nyheter, samfunn og politikk .....	13
SOS1002 Samfunnsvitenskapelig forskningsmetode .....	13
PED3582 Mediedannelse og mediepedagogikk.....	13
KM3010 Introduksjonsemne .....	14
KM3011 Visuell kultur .....	14
KUNSTHISTORIE.....	15
KUH1000 Introduksjonsemne .....	15
KUH1011 Fra antikk til middelalder .....	15
KUH2002 Middelalderens kunst og arkitektur .....	16
KUH2008 Modernitetens og samtidens kunst .....	18
KM3011 Visuell kultur .....	19
KUH3003 Kunsthistoriefagets historie .....	20
FELLESEMNER .....	23
EXFAC0012 Kunst og medievitenskap .....	23
HFEL0008 Innføring i dataspillstudier .....	23

# DRAMA OG TEATER

## BACHELOR

### DRA1000 Innføring i drama og teater

1: Teater i dag

Bok:

Aslaksen, Ellen K. *Teater ut til bygd og by*. Norsk kulturråd, 2007 90 s.

Kompendium:

Aslaksen E: "Skuespillere. Tunge institusjoner og gryende endring" fra *Ung og lovende – erfaringer og arbeidsvilkår* Abstract forlag. 2004. 34 s.

Gran, Anne-Britt: "Å være eller ikke være institusjon. Om frie grupper, prosjektteater og institusjonsteater" Fra *Frie Gruper og Black Box Teater*. Ad Notam. Gyldendal 1995 13 s.

Bak kulissene: Stortingsmelding nr. 32 (2007-2008) 100s.

På nett:

Aslaksen, Ellen, Spord Borgen, Jorunn og Kjørholt, Anne Trine:

Den kulturelle skolesekken : forskning, utvikling og evaluering, NIFU skriftserie nr. 21/2003

E-bok <http://www.nifustep.no/content/download/1027/10418/file/skriftserie21-2003>. (pdf-filen ligger på it`s learning) 25s.

2: Forestillingsanalyse:

Bok:

Eigtved, Michael: *Forestillingsanalyse: en introduktion*, Frederiksberg : Forlaget Samfundslitteratur, 2007 155s.

3: Improvisasjon:

Bok:

Johnstone, Keith: *Improvisation in Theatre*. Methuen Drama, London, 2007 150 s.

Kompendium:

Stanislavskij, Konstantin: "Dilettantism" og "Scenisk kunst och Sceniskt hantverk" fra *En Skådespelares arbete med sig själv*. Tema Nova 1987. (Første utgave på russisk: 1937) 36 s

Til sammen 603 sider.

**DRA1001 Teaterhistorie og genreforståelse**

Delemne 1. Europeisk teaterhistorie:

Brockett, Oscar og Hildy, Franklin J. (2008): *History of the Theatre*. 10. utgave. Allyn and Bacon, Boston. (Unntatt kapittel 25-26, som faller under delemne 3.) 567 sider.

Aristoteles (2004): *Om diktetekunsten* (oversatt og med innledning av Sam. Ledsaak). Cappelen's upopulære skrifter. 100 sider.

Til sammen 667 sider.

Delemne 2. Norsk teaterhistorie

Roderick Rudler: "Renessansens teater i Norge". I *Kirke og Kultur* 54, 1976, s. 489-501. 13 sider.

Thoralf Berg (2007): *Norsk teaterhistorie 1750-1850*. Side 1-48, 52-57, 69-72. 58 sider.

Thoralf Berg (2007): *Norsk teaterhistorie 1850-1900*. Side 1-39, 51-64 65-93. 82 sider.

Siren Leirvåg (2007): *Teater i Norge 1900 til 2000: Et notat*. 43 sider.

NOU 2002:8: *Etter alle kunstens regler – en utredning om norsk scenekunst*. Kap 2-3 (s. 10-32). 23 sider.

Svein Gladsø (2004): *Teater mellom jus og politikk: Studier i norsk teater fra 1700-tallet*. Kapittel 8 (s. 105-124). 20 sider.

Arnestad, Georg, Svein Gladsø og Jørgen Langdalen (1995): *Thalias utpost eller lokalsamfunnets spel? Om regionalpolitikk i de viktige årene 1970-1993*. Side 9-39. 31 sider.

Til sammen 270 sider

All litteratur om norsk teater finnes som filer i mappa Norsk teaterhistorie på It's learning.

Delemne 3. Teater i verdenssamfunnet

Brockett, Oscar og Hildy, Franklin J. (2003): *History of the Theatre*. 9. utgave. Allyn and Bacon, Boston: Kapittel 25-26. 74 sider.

Kompendium: *DRA 1001 Teater i verdenssamfunnet*. 201 sider

Til sammen 275 sider.

Dramatekster til epokeworkshops

Antikken:

Sofokles: *Kong Ødipus*

Middelalderen:

Peter van Dienst: *Spillet om Enhver*

Renessansen/Elisabethansk teater:

William Shakespeare: *Hamlet*

Fransk-klassisisme/opplysningstid:

Molière: *Tartuffe*

Ludvig Holberg: *Den stundesløse*

Realisme:

Henrik Ibsen: *Et dukkehjem*

Modernisme:

August Strindberg: *Et drömspel*

Politisk teater:

Bertolt Brecht: *Tolvskillingsoperaen*

Postmodernistisk:

Jon Fosse: *Nokon kjem til å komme*

### **DRA2001 Dramaturgi og komposisjon**

Brook, Peter: *The Empty Space*. London (1968, 1990 eller 1995), 141 s

Gladsø, Svein: (1991) *Brecht/Penka-metoden. En gjennomgang og analyse*,  
DFT-studier 1991:5 Trondheim, 50 s.

Gladsø, Svein, Gjervan, Ellen K., Hovik, Lise og Skagen, Annabella: (2005)  
*Dramaturgi – forestillinger om teater*, Oslo, Universitetsforlaget, (unntatt  
s 13-21 og s 155- 197) 180 s

Mitter, Shomit og Shevtsova, Maria: (2005) *Fifty key theatre directors*, London,  
Routledge, 260 s. (hele boka)

Kompendium: *DRA2001 – Dramaturgi og konsept/komposisjon*

Innhold:

Bogart, A. & Landau, T. (2005) *The Viewpoints Book*, chapter 1 + 11, s. 3-6 +  
137-151 (18 s.)

Christoffersen, E. E (1996) *Displacement – et concept*, Aktuelle teaterproblemer  
nr 34, Institutt for Dramaturgi, Århus (totalt 55 sider)

Christoffersen, E. E. "Forord", s. 5-6 (2 s)

Christoffersen, E. E. "Opptakt til Displacement", s. 7-32 (25 s)

Sandvik, K. "Der findes ingen opdagelse hvis ruten er fastlagt på  
forhånd", s. 33-60 (27)

Jones, S., Proehl, G. & Lupu, M. (red.) (1997) *Dramaturgy in American  
Theater. A Source Book*, Harcourt Brace College Publishers (totalt 55  
sider)

Section 3: Models of collaboration

Proehl, G. "The Images before Us: Metaphors for the Role of the  
Dramaturg in American Theatre", s.

124-136 (12 s)

Coppenenger, R. & Preston, T. "The Way We Work", s. 165-175 (10 s)

Gunter, G. "Exploration through Imagery: Gregory Gunter Talks about  
Working with Anne Bogart", S. 176-179 (3 s)

Devin, L. "Conceiving the Forms: Play analysis for Production  
Dramaturgy", S. 209-219 (10 s)

Noter til Section 3: s. 232-240 (8 s)

Section 4: New Contexts

Jonas, S. "Aiming the Canon at Now: Strategies for Adaptation", s. 244-265 (11 s)

Noter til Section 4: s. 365-366 (2 s)

Sandvik, K. "At genskabe Tjechov eller selv at blive genskabt. En analyse av Haven var helt hvid". I: Andersen, E. & Kjølner, T. (red.) *Teaterlæsninger. Analyser og tekster og forestillinger*. Aktuelle teaterproblemer 44, Institut for Dramaturgi, Århus 2000, s. 116-140 (24 s)

Scenetekster:

*Woyzeck* av Georg Büchner

*Frøken Julie* av August Strindberg

*Fru Carrars geværer* av Bertolt Brecht

*Psychosis 4:48* av Sarah Kane

Pensum til sammen 1200 sider.

### **DRA2002 Drama/teater og kulturproduksjon**

Johnston, C. (1998). *House of Games: making theatre from everyday life*. New York & London: Routledge. (261 s.)

Oddey, Alison (1997): *Devising Theatre, a practical and theoretical handbook*. London; Routledge (240s.)

Rasmussen, Aune, Gjervan (2004): *Seminaret ved Trøndelag Teater 2004, 6 innlegg om ungdomsteater*, IKM/NTNU (50 s.)

Sum: 502 sider

*Kompendium DRA2002 Drama/Teater og kulturproduksjon*

Ungdomsteater som kulturproduksjon

Aaltonen, H. (2010). *Intercultural bridges through physical theatre*. In A-L. Østern & H. Kaihovirta-Rosvik (Eds.) *Arts education and beyond*, Report Nr. 28, Faculty of Education at Åbo Akademi University, pp. 119-137 (18 s.)

Haagensen, C. (2008). *Ungdom som estetiske fornyere: Trekk ved australsk ungdomsteater*. *Drama-bladet* 2, 12-16 (5 s.)

Oddey, A. & White, C. (2009). Introduction – Visions Now: Life is a Screen. In A. Oddey & C. White *Modes of Spectating*. Bristol & Chicago: Intellect Ltd, 7-14. (7 s.)

Woodson, S. E. (2007). *Performing Youth: Youth Agency and the Production of Knowledge in Community-based theatre*. In A. L. Best (Ed.)

*Representing youth : methodological issues in critical youth studies*, New York: New York University Press Pages, pp. 284-302. (18 s.)

#### Ungdom og ungdomskultur i medietid

Belfiore, J. (2009). Case C: Shelby Logan's Run. In M. Montola, J. Stenros & A. Waern *Pervasive games: theory and design*. Burlington, Mass.: Morgan Kaufmann Publishers, pp. 47-51. (5 s.)

Hayles, N.K. (2007) Hyper and Deep Attention: The Generational Divide in Cognitive Modes. *Profession*, pp. 187-199 (13 s.)

Montola, M.& Stenros, J. (2009). Chapter 3: Historical Influences on Pervasive Games. In M. Montola, J. Stenros & A. Waern (Eds.) *Pervasive games: theory and design*. Burlington, Mass.: Morgan Kaufmann Publishers, pp. 53-70 (18 s.)

Oksanen, A. (2008). Shattering social ties and the risk of violent virtual identities. *Drama-bladet 2*, 20-25 (6s.)

Vettenranta, S. (2008). Global mediegrafi – en aktuell metode i mediepedagogikk. *Norsk Medietidskrift* Vol. 15, Nr. 1, 4-21 (17 s.)

White, C. (2009). Altered States. In A. Oddey & C. *White Modes of Spectating*. Bristol & Chicago: Intellect Ltd, 17-28 (11 s.)

#### Bruk av audiovisuell media i teater

Giesekam, G. (2007). Introduction in G. Giesekam *Staging the Screen: the use of film and video in theatre*. New York: Palgrave MacMillan, pp. 1-26 (26 s.)

Lehmann, H-T. (2006). Media in H-T. Lehmann *Postdramatic theatre*. London: Routledge, pp. 167-174. (8 s.)

Til sammen 152 s.

Totalt sidetall: 658 s.

## MASTER

### **DRA3001 Vitenskapelig grunnlagsemne**

Pensum opplyses ved semesterstart.

### **DRA3003 Historisk og teoretisk fordypning**

Bial, Henry (red) (2007). *The Performance studies reader*. New York & London: Routledge. (394 s.) NB! Utdrag!

Fischer-Lichte, Erica (2008). *The Transformative Power of Performance: A New Aesthetics*. New York & London: Routledge. (240 s.)

Nicholson, Helen (2005). *Applied Drama: The Gift of Theatre*. Basingstoke: Palgrave Macmillan. (196 s.)

Sauter, Willmar (2008). *Eventness: A Concept of the Theatrical Event*. (ny omarbetad upplaga). Theatronserien. Institutionen för musikk- och teatervetenskap, Stockholm: STUTS. (131 s.)  
+ Kompendium ”DRA3003 Historiske og teoretiske perspektiver på drama og teater: teatralitet og performativitet”



# FILMVITENSKAP

## BACHELOR

### FILM1000 Introduksjonsemne

Nichols, Bill (2010) *Engaging Cinema: An Introduction to Film Studies*, W. W. Norton & Company, New York

+ Kompendium FILM 1000 Introduksjonsemne, høst 2010

### FILM1001 Film og fortelling

Benshoff, Harry M. & Griffin, Sean (2004) *America on Film – Representing Race, Class, Gender, and Sexuality at the Movies*, Blackwell Publishing Ltd, Oxford

Gjelsvik, Anne (2002) *Mørkets Øyne – filmkritikk, vurdering og analyse*, Universitetsforlaget, Oslo

Gjelsvik, Anne (2007) *Vondt og Vakkert – vold i audiovisuelle medier*, Høyskoleforlaget, Kristiansand

King, Geoff (2005) *New Hollywood Cinema – An Introduction*, I. B. Tauris, London

+ Kompendium FILM 1001, høst 2010

### FILM2001 Dokumentar

Nichols, Bill (2001), *Introduction to Documentary* (Bloomington: Indiana University Press)

Sørenssen, Bjørn (2007), *Å fange virkeligheten: Dokumentarfilmens århundre*, 2. utgave (Oslo: Universitetsforlaget)

Brinch, Sara & Iversen, Gunnar (2001), *Virkelighetsbilder: Norsk dokumentarfilm gjennom hundre år* (Oslo: Universitetsforlaget)

Austin, Thomas & de Jong, Wilma (2008), *Rethinking Documentary: New Perspectives, New Practices* (New York: McGraw Hill) (utvalgte deler)

+ et kompendium

### FILM2002 Fiksjon og fortolkning

Eva Bakøy og Jo Sondre Moseng: *Filmanalytiske tradisjoner* (2008) Universitetsforlaget, Oslo

Murray Smith: *Engaging Characters – Fiction, Emotion, and the Cinema* (1995) Oxford University Press

Dylan Evans: *Emotion – A Very Short Introduction* (2001) Oxford University Press

Thomas Elsasesser & Malte Hagener: *Film Theory: An Introduction through the Senses*, 2010 Routledge

Kjersti Nipen – *Amores Perros - en narrativ bastard. Fortellerstrategier i flettverkfilmen* Masteroppgave, 2007

+ Kompendium FILM2002 Fiksjon

I tillegg kommer samtlige filmer som vises i sin helhet på emnet.

## MASTER

### KM3010 Introduksjonsemne

Bordwell, David. *Making Meaning: Inference and Rhetoric in the Interpretation of Cinema*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1989.

Jørgensen, Marianne Winther og Phillips, Louise. *Diskursanalyse som teori og metode*. Roskilde: Roskilde universitetsforlag, 1999.

Kjørup, Søren. *Menneskevidenskapene: Humanioras historie og grundproblemer*. Bind I & II. Roskilde: Roskilde universitetsforlag, 2008.

Eventuelt eldre utgave:

Kjørup, Søren. *Menneskevidenskapene: Problemer og traditioner i humanioras videnskapsteori*. Roskilde: Roskilde universitetsforlag, 1996.

### FILM3012 Filmvitenskapens tradisjoner og historie

Marc Furstenau, red. (2010): *The Film Theory Reader: Debates and Arguments* (New York/London: Routledge), 293 s.

Paul Grainge/Marc Jancovich/Sharon Monteith, red. (2007): *Film Histories: An Introduction and Reader* (Toronto: University of Toronto Press), 570 s.

Thomas Elsaesser/Warren Buckland (2002): *Studying American Film: A Guide to Movie Analysis* (London: Arnold Publishers), 1-79, 249-293 (124 s.)

Nataša Đurovičová/Kathleen Newman, red. (2010): *World Cinemas, Transnational Perspectives* (New York/London: Routledge), 3-33, 59-120, 123-159, 186-216, 287-325 (169 s.).

Kompendium (70 s.):

Raymond Bellour (2000): "The Unattainable Text", *The Analysis of Film*, 21-27.

Giovanna Fossati (2010): "Theorizing Archival Film", *From Grain to Pixel: The Archival Life of Film in Transition*, 103-145.

Alexander Horwath (2008): "The Market vs. the Museum", *Film Curatorship: Archives, Museums, and the Digital Marketplace*, 79-82.

Trond Lundemo (2009): "In the Kingdom of Shadows: Cinematic Movement and Its Digital Ghost", *The YouTube Reader*, 314-329.

Totalt 1226 s.

# MEDIEPRODUKSJON

## BACHELOR

### **MPROD1000 Introduksjonsemne**

Hurbies-Cherrier, Mick: *Voice and Vision - A creative approach to Narrative Film and DV Production*, Focal Press, 2007

### **FILM1001 Film og fortelling**

Se under filmvitenskap

### **MPROD2011 Videoproduksjon II**

Sheila Curran Bernhard: *Documentary Storytelling* (2nd ed.), Focal Press, 2007

Toreg, Jan: *Klipp til....*, Abstrakt forlag, 2002

Proferes, Nicholas T.: *Film Directing Fundamentals* (2. Edition), Focal Press 2005. Side 1-158

Weston, Judith: *Directing Actors*, Michael Wiese Production, 1999

### **FILM2001 Dokumentar**

Se under filmvitenskap

### **FILM2002 Fiksjon og fortolkning**

Se under filmvitenskap

## MASTER

### **KM3010 Introduksjonsemne**

Se under Filmvitenskap

### **MPROD3001 Medieteknologi**

Wardrip-Fruin, N. & Montford, N. (eds.) (2003): *The New Media Reader*. MIT Press (utdrag)

Kompendium MPROD3001 (Winston, Godø & Hetland, Green, Chiariglione, Jenkins, Høier, Bolter & Grusin) (Tapir)

Fagerjord, Anders: *Web-medier, Introduksjon til sjangre og uttrykksformer på nettet* (2. utgave), Universitetsforlaget, 2008 (Pensum tilknyttet seminarer)

Rasmussen, Terje & Liestøl, Gunnar: *Digitale medier* (2 utgave), Universitetsforlaget, 2007 (Pensum tilknyttet seminarer)

**MPROD3012 Filmvitenskapens tradisjoner og historie**

Marc Furstenau, red. (2010): *The Film Theory Reader: Debates and Arguments* (New York/London: Routledge), 69-130, 245-293 (110 s).

Paul Grainge/Marc Jancovich/Sharon Monteith, red. (2007): *Film Histories: An Introduction and Reader* (Toronto: University of Toronto Press), 3-92, 119-146, 208-235, 256-434, 457-482, 529-573 (395 s.).

Thomas Elsaesser/Warren Buckland (2002): *Studying American Film: A Guide to Movie Analysis* (London: Arnold Publishers), 1-79. (79 s.)

Totalt 584 s.

# MEDIEVITENSKAP

## BACHELOR

### MV1000 Bildeanalyse

Borgersen, Terje: *Stille bilder – om bildeopplevelser*, Tapir Akademisk Forlag, 2008

Borgersen, Terje og Ellingsen Hein: *Flytende bilder*, Cappelen Akademisk Forlag, 2004 (del 1)

Kjørup, Søren: *Hvorfor smiler Mona Lisa?* Roskilde Universitetsforlag, 1999

### MV1001 Bildekommunikasjon

Bøker:

Braaten, Kulset, Solum: *Introduksjon til film*, Gyldendal Norsk Forlag. (2002 eller siste utgave). ISBN 82-417-1053-4

Gjelsvik, Iversen (2003): *Blikkfang – Fjernsyn, form og estetikk*. Universitetsforlaget. ISBN 82-15-00392-3

Messaris (1997): *Visual Persuasion*. Sage. ISBN 0-8039-7246-6

Larsen (2008): *Medievitenskap 2: Tekstteori og tekstanalyse*. 2.utgave. Fagbokforlaget. ISBN 978-82-450-0592-9

Fagerjord: *Webmedier*. 2.utgave. Universitetsforlaget. ISBN 9788215013794

Kompendium:

Barthes, R.: "Bildets retorikk", I: Fausing og Larsen (red.): *Visuell kommunikation I*. Medusa, 1980 (1964) s.42-57

Corner, J.: "Flow", I: John Corner: *Critical Ideas in Television Studies*. Clarendon Press, 1999. S. 60-69

Becker, K.E.: "Photojournalism and the tabloid press". I: Dahlgren og Sparks (red.): *Journalism and Popular Culture*. SAGE Publications, 1992. S. 130-153

Brinch, S.: "Hva er dokumentarfilm? – Definisjonsproblematikk og dokumentarfilmteori", I: Brinch og Iversen: *Virkelighetsbilder. Norsk dokumentarfilm gjennom hundre år*. Oslo: Universitetsforlaget, 2001. S. 12-42

Ellis, J.: "Witness Through the Twentieth Century", I John Ellis: *Seeing Things. Television in the Age of Uncertainty*. London: I.B. Tauris, 2000. S. 17-38

Fetveit, A.: "Det kannibalske øje: virkelighedsshow, eksperimentfjernsyn og den nye kreativitet i fjernsynsunderholdningen". *Mediekultur*, 34, 2002. S.14- 27.

Evans, H.: "The Unbeatable News Photograph". I: Evans H. *Pictures on a Page – Photo-journalism, Graphics and Picture Editing*, Pimlico 1978. S. 1-18

- Waldahl, Andersen & Rønning: "Nyhetenes utforming". I: Waldahl, Andersen & Rønning: *Nyheter først og fremst – Norske tv-nyheter: myter og realiteter*. Univesitetsforlaget 2002. S.231-273
- Chion, M.: "The Three Listening Modes". I: Chion, M.: *AudioVision – Sound on Screen*. Columbia University Press 1994. S. 25-34
- Larsen, P.: "Musikalske funksjoner." I: Larsen P. : *Filmmusikk – Historie, teori, analyse*. Universitetsforlaget 2005. S. 204-220.
- Maasø, A.: Se-hva-som-skjer. TV2s bruk av lyd som oppmerksomhetsstrategi. I: Enli, Syvertsen og Sæther (red.): *Et hjem for oss – et hjem for deg? Analyser av TV 2*. Ij Forlaget 2005. S. 144-156.
- Jørgensen, K.: On the Functional Aspects of Computer Game Audio. I: *Proceedings of the Audio Mostly Conference – A Conference on Sound in Games*. October 11-12, 2006. Piteå, Sweden. S 48-52.

### **MV2005 Bildekultur**

- Johansen, Anders (2008 [1999]) *Medier – kultur og samfunn*, bind 4 i Larsen, Peter & Liv Hausken(red.) *Medievitenskap*. Rev. utg. Fagbokforlaget.
- Manghani, Sunil, Arthur Piper & Jon Simons (2006) *Images: A Reader*, Sage Publications.
- Sturken, Marita & Lisa Cartwright (2008 [2001]) *Practices of Looking: an introduction to visual culture*. Rev. utg. Oxford University Press.
- Kompendium (NB! ny utgave for høsten 2010, klar ved semesterstart)

### **FILM2001 Dokumentar**

Se under filmvitenskap

### **KULT2203/2004 Ting, natur og tegn**

Se pensumlister for Institutt for tverrfaglige kulturstudier

### **AVS22015 Språk, kjønn og etnisitet**

Se pensumlister for Institutt for språk om kommunikasjonsstudier

### **POL2010 Nyheter, samfunn og politikk**

Se <http://www.ntnu.no/studier/samfunnsvitenskap/pensumlister>

### **SOS1002 Samfunnsvitenskapelig forskningsmetode**

Se <http://www.ntnu.no/studier/samfunnsvitenskap/pensumlister>

### **PED3582 Mediedannelse og mediepedagogikk**

Se <http://www.ntnu.no/studier/samfunnsvitenskap/pensumlister>

## **MASTER: VISUELL KOMMUNIKASJON**

### **KM3010 Introduksjonsemne**

Bordwell, David. *Making Meaning: Inference and Rhetoric in the Interpretation of Cinema*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1989.

Jørgensen, Marianne Winther og Phillips, Louise. *Diskursanalyse som teori og metode*. Roskilde: Roskilde universitetsforlag, 1999.

Kjørup, Søren. *Menneskevidenskaberne: Humanioras historie og grundproblemer*. Bind I & II. Roskilde: Roskilde universitetsforlag, 2008.

Eventuelt eldre utgave:

Kjørup, Søren. *Menneskevidenskaberne: Problemer og traditioner i humanioras videnskapsteori*. Roskilde: Roskilde universitetsforlag, 1996.

### **KM3011 Visuell kultur**

Bøker

Barthes, Roland, *Mytologier* (Oslo: Gyldendal 1999 [1957])

Hausken, Liv, *Medieestetikk. Studier i estetisk medieanalyse* (Oslo: Scandinavian Academic Press 2009)

Mitchell, W.J.T., *What Do Pictures Want? The Lives and Loves of Images* (Chicago: University of Chicago Press 2005)

Reza, Yasmina, *Art*, overs. Christopher Hampton (London: Faber and Faber 1996)

+ kompendium (NB! Ny utgave høsten 2010)

## **MASTER: MEDIER, KOMMUNIKASJON OG INFORMASJONSTEKNOLOGI**

Se <http://www.ntnu.no/studier/samfunnsvitenskap/pensumlister>

# KUNSTHISTORIE

## BACHELOR

### KUH1000 Introduksjonsemne

Kunstens formspråk: en begynnelse. Vokabular og beskrivelse.

#### Bøker

Gombrich, Ernst: *The Story of Art*. (1950) 1995 eller senere utg. S. 247-535  
(sideangivelsen kan variere i nye utgaver).

Gotfredsen, Lise: *Bildets Formspråk*. Oslo: Universitetsforlaget, (1987) 2006.  
ISBN 8200431541. 232s.

Kleinbauer, W. Eugene: *Modern Perspectives in Western Art History*.  
(1971)

- "Principles of Art History", s. 154-164

- "Jan van Eyck's Arnolfini Portrait", s. 193-203.

Larsson, Lars Olof: *Metodelære i kunsthistorien*. Cappelen 1997. ISBN  
8202170036. 160 s.

Mørstad, Erik: *Visuell analyse*. Abstrakt forlag 2000. ISBN 82-7935-010-1, 110  
s.

Ringbom, Sixten: *Veta om konst*. (1980). 29 s.

Anbefalt lesning:

DVD (anbefales)

BBC DVD *The Private Life Of A Masterpiece*, 2007. Udsendelserne om:  
Leonardo, Vermeer, Rembrandt, Delacroix, Manet, Rodin, Munch,  
Picasso.

Mørstad, Erik: *Malerileksikon*. Ad notam Gyldendal 1996. ISBN 8241705964

### KUH1011 Fra antikk til middelalder

Grunnbøker:

Gombrich, Sir E.H. *Verdenskunsten*. 3. utgave. Aschehoug, 1996.  
*eller*

Gombrich, Sir E.H. *The Story of Art*, Phaidon 1995 s. 15- 221

Watkin, David. *A History of Western Architecture*. 4. utgave. London:  
Laurence King Publishing, 2005. Kapittel 1-5, 6-210.

Norsk kunsthistorie:

Brekke, Nordhagen, Lexau: *Norsk arkitekturhistorie*. Oslo: Det Norske  
Samlaget, 2003. Kap. 1-6, 9-154.



Danbolt, Gunnar. *Norsk kunsthistorie*. Oslo: Det Norske Samlaget, 2001. kap. 1-7, 11-110.

Epokerelatert pensum:

Fullerton, Mark D.: *Greek Art*, Cambridge University Press, 200. S. 9-167.

Beard, Mary og John Henderson: *Classical art: From Greece to Rome*, Oxford: Oxford University Press, 2001. 1-240

Stalley, Roger: *Early Medieval Architecture* (Oxford History of Art) s. 13-235

Sekules, Veronica: *Medieval Art* (Oxford History of Art) s. 1-189

Kompendium:

L'Orange, H.P.: Konstantin den stores triumfbue i Roma i *Sentrum og periferi*, Oslo 1973 s. 92-123

Panofsky, Erwin: "Abbot Suger of St-Denis" i *Meaning in the Visual Arts*, N.Y. 1955 s. 108-145.

Blindheim, Martin: "Hellig Olav – en skandinavisk overhelgen" i Blindheim, Blom, Bø et. al: *Olav. Konge og helgen. Myte og symbol*, Oslo 1981 s. 107-135

Anbefalt litteratur og oppslagsverk (for KUH1011-1013):

Berg, Knut (red.): *Norges kunsthistorie*, bind 1-2, Oslo 1981.

Ekroll, Øystein: *Med kleber og kalk*, Det norske samlaget, Oslo 1997

Kiilerich, Bente: *Græsk skulptur: Fra dædalisk til hellenistisk*, København: Gyldendal, 1989.

Nees, Lawrence: *Early Medieval Art* (Oxford History of Art) s. 8-244

Summerson, Sir J. *The Classical Language of Architecture*. Revidert og utvidet utgave. London, 1995.

Kostof, Spiro. *A History of Architecture. Settings and Rituals*. Oxford University Press, 1995 (1985).

Ferguson, George. *Sign and Symbols in Christian Art*. New York 1974.

Bibelen. Særlig 1. Mosebok og Lukas-evangeliet.

Mørstad, Erik. *Malerileksikon*. Unipub 2007.

Mørstad, Erik. *Skulpturleksikon*. Unipub 2007

The Oxford Dictionary of Saints

## **KUH2002 Middelalderens kunst og arkitektur**

Teori

\*Auerbach, E. "Figura", i *Scenes from the Drama of European Literature*, Manchester 1984, 11-76 (66 s.)

\*Caviness, Madeleine Harrison. "Reception of Images by Medieval Viewers." in Conrad Rudolph (ed.). *A Companion to Medieval Art: Romanesque*

*and Gothic in Northern Europe*. Oxford: Wiley-Blackwell, 2010, 65-85 (21 s.)

\*Frye, N. kapitlet "Typologi I" i *Den store kode*, Århus 1992, 137-166 (30 s.)

\*Hughes, Christopher G. "Art and Exegesis," in Conrad Rudolph (ed.). *A Companion to Medieval Art: Romanesque and Gothic in Northern Europe*. Oxford: Wiley-Blackwell, 2010, 173-193 (21 s.)

\*Malmanger, M. kapitlet "Den kristne hermeneutikk" fra *Kunsten og det skjønne*, Oslo 2005, 92-96 (5 s.)

### Marginalfigur

Camille, Michael. *Image on the Edge. The Margins of Medieval Art*. Cambridge: Harvard University Press, 1992, 160 s.

Barber, Richard: *Bestiary MS Bodley 764*, Woodbridge 1999, 205 s.

\*De Apollonia, Giovanna. "Justice and Judgement in the Romanesque Column-Bearing Lions in Northern Italy", *IKON 2* (2009), 167-176 (10 s.)

\*Deimling, Barbara. "Medieval Church Portals and their Importance in the History of Law", in Rolf Toman: *Romanesque: architecture, sculpture, painting*. Ullmann & Könemann, 2007, 324-327 (4 s.)

\*Geese, Uwe. "Image and significance" i Toman, *Romanesque: architecture, sculpture, painting*. Ullmann & Könemann, 2007, 328-345 (18 s.)

\*Gombrich, E. H. "The Edge of Chaos" in *The sense of order: a study in the psychology of decorative art*, Oxford: Phaidon, 1984, 251-284 (35 s.)

\*Kanaan-Kedar, Nurith. *Marginal sculpture in medieval France: towards the deciphering of an enigmatic pictorial language*, Aldershot: Scholar Press, ca.1995, 1-8 og 53-76 (33 s.)

\*Schapiro, Meyer *Romanesque art*, kapitlet "On Geometrical Schematism", 265-284 (20 s.)

Strickland, Debra Higgs. *Saracens, Demons, and Jews: Making Monsters in Medieval Art*, Princeton and Oxford: Princeton University Press, 2003, 7-94 (88 s.)

### Generell europeisk ikonografi, mariologi

Mâle, É. *Religious Art in France of the Thirteenth Century*, New York: Dover 2000, 202-266 (399 s.)

\*Schiller, G. *Iconography of Christian Art*, vol. I, London, 1971, s. 33-58, 94-98 (31 s.)

Verdon, T. *Mary in Western Art*, Manchester Verm.: Hudson Hills Press, 2006 (s. 9-179)

### Ikonografi i Norden

\*Danbolt, Gunnar: "Bilde som tale" i *Kunst og Kultur* 3:1988, s. 138-158

Lena Liepe: *Den medeltida kroppen. Kroppens och könets ikonografi i nordisk medeltid*, Lund 2003, s. 9-209.

\*Anne Lidén: "Bilderna av Sankt Olav" i *Helgonet i Nidaros. Olavskult och Kristnande i Norden*, Östersund, 1997. s. 26-49

\*Karlsson, Lennart: "Medeltida Birgittaframställningar" i *Birgitta av Vadstena. Pilgrim och profet 1303-1373*, Stockholm 2003. s. 214-245

\*Svanberg, Jan: "De äldsta bilderna av Birgitta och hennes vision av Jesu födelse" i *Birgitta av Vadstena. Pilgrim och profet 1303-1373*, Stockholm 2003. s. 201-213

Titler markert med \* er i kompendium.

## **KUH2008 Modernitetens og samtidens kunst**

Bøker:

Bishop, Claire: *Installation Art. A Critical History*, London: Tate Publishing, 2005, pp.1-133.

Bourriaud, Nicolas: *Relasjonell estetikk*, Oslo: Pax Forlag, 2007, pp. 12-68

Fer, Briony og David Batchelor, Paul Wood: *Realism, Rationalism, Surrealism. Art between the Wars*. New Haven & New York: Yale University Press, 1993, pp.1-331.

Findal, Wenche: *Funksjonalismens boliger. Form, funksjon, komfort*. Oslo 2007 (150 s.)

Le Corbusier: *Mot en arkitektur* (1923), London 2004, 246 sider (ca. 100 s. tekst). eller S. 11-66, s. 229-246.

Lund, Nils-Ole: *Arkitekturteorier siden 1945*. Århus 2001. 240 s.

Meecham, Pam og Julie Sheldon: *Modern Art: A Critical Introduction*. London & New York: Routledge, 2000, pp. 1-213.

Whitford, Frank: *Bauhaus*. London 1985. 201 s.

Kompendium:

*Kunstteori og estetikk*

Clive Bell (1914): "The Aesthetic Hypothesis." IN Franscina & Harrison *Modern Art and Modernism*. pp. 67-74.

Walter Benjamin (1936-39): "Kunstverket i reproduksjonsalderen".... IN Bale & Bø-Rygg *Estetisk teori*, pp. 214 -239.

Bertolt Brecht (1967): "Popularity and Realism." IN Franscina & Harrison *Modern Art and Modernism*..pp. 227 -231.

John Dewey (1934): "Å gjøre en erfaring". IN Bale & Bø-Rygg *Estetisk teori*, pp. 196-213.

Umberto Eco (1961): "Det åbne værk poetik".. IN Jørgen Dehs (red.) *Æstetiske teorier*...pp. 101-124.

Michael Fried (1967): "Art and Objecthood". IN *Art and Objecthood*..., pp.

148-172.

Roger Fry (1909): "An Essay in Aesthetics." IN Franscina & Harrison *Modern Art and Modernism*.pp.79-87.

Clement Greenberg (1965): "Modernist Painting." IN Franscina & Harrison *Modern Art and Modernism*.pp. 5-11.

Rosalind Krauss (1981): "The Originality of the Avant-Garde". IN *The Or..and Other Modernist Myth* ....pp. 151 -170.

Craig Owens (1983): "Andres diskurs: Feminister og postmodernisme." IN *Køn og moderne tider*.pp. 119-153.

Eivind Røssaak: "Det digitale jeg: Vibeke Tandberg." IN *Selviakttakelse – en tendens i kunst og litteratur*. Oslo: Fakkbokforlaget, 2005, pp. 59-78.

### Arkitekturteori

Ulrich Conrads: *Programme und Manifeste zur Architektur in der 20. Jahrhunderts*. Braunschweig/Wiesbaden 1992. (Finnes også på engelsk: *Programs and Manifestos on 20th Century Architecture*. Cambridge, Mass. MIT Press. 1971 - og senere utg.)

Følgende kapitler:

- Adolf Loos: "Ornament und Verbrechen" i S. 15-21.
- Frank Lloyd Wright: "Organische Architektur", s. 22.
- Walter Gropius: "Manifest und Programm des Staatlichen Bauhauses Weimar", s. 47-50.
- De Stijl - Schöpferische Förderungen, s. 61
- De Stijl - Manifest V, s. 62
- van Doesburg/van Eesteren: Auf dem Weg zum Kollektiv Bauen s. 63
- Ludwig Mies van der Rohe: Arbeitsthesen, s. 70
- Ludwig Mies van der Rohe: Industrielles Bauen, s. 76-77

Umberto Eco: "Funktionen og tegnet: Arkitekturens semiotik." i Lise Bek og Henrik Oxvig: *Rumanalyser*. Århus, s. 293 – 334.

Sigfried Giedion: "Time, Space and Architecture", i Lise Bek og Henrik Oxvig: *Rumanalyser*. Århus u.år s. 253-270.

## MASTER

### KM3011 Visuell kultur

#### Bøker

Barthes, Roland, *Mytologier* (Oslo: Gyldendal 1999 [1957])

Hausken, Liv, *Medieestetikk. Studier i estetisk medieanalyse* (Oslo: Scandinavian Academic Press 2009)

Mitchell, W.J.T., *What Do Pictures Want? The Lives and Loves of Images* (Chicago: University of Chicago Press 2005)

Reza, Yasmina, *Art*, overs. Christopher Hampton (London: Faber and Faber 1996)

+ kompendium (NB! Ny udgave høsten 2010)

### **KUH3003 Kunsthistoriefagets historie**

#### Bøger

Harris, Jonathan: *The New Art History. A critical introduction*. London og New York 2001. s. 1-127 (126 s.)

Holly, M. A.: *Panofsky and the Foundations of Art History*. Cornell, 1984. (239 s.)

Preziosi, Donald (red.): *The art of art history: A critical anthology*, Oxford, 2009. s. Kap. 1-5, s. 1-270 (270 s.)

#### Kompendium

Vasari, Giorgio: *Lives of the Artists*, vol. II. London: Penguin Classics, 1987. ("Introduction" av G. Bull) vii-xxiv (18 s.)

Bellori, Giovan Pietro: Udrag fra *The Lives of the Modern Painters, Sculptors, and Architects*, Cambridge 2005, samt "Introduction" (T. Monatanari), s. 1-39 og 57-65 (49 s.)

Winckelmann, Johann Joachim: *Essays on the philosophy and history of art*, Bristol 2001. s. 7-17 (18 s.)

Herder, Johann Gottfried, "The Causes of Sunken Taste among the Different Peoples in Whom it Once Blossomed," fra *Selected Writings on Aesthetics*, Princeton/Oxford, 2006. s. 309-334 (26 s.)

Norton, Robert E.: "The ideal of a philosophical history of aesthetics: The diverse unity of nature," fra Herder's *Aesthetics and the European Enlightenment*, Ithaca & London, 1991. s. 49-81 (33 s.)

Hegel, G. W. F.: *Innledning til estetikken*, Oslo 1986. s. 91-117 (26 s.)

Panofsky, Erwin: *Meaning in the Visual Arts*. London 1970. Kapitlet "The First Page of Giorgio Vasari's Libro"; s. 206-276 (71 s.)

Warburg, Aby: "The Art of Portraiture an the Florentine Bourgeoisie" [1902]. I Aby Warburg. *The Renewal of Pagan Antiquity: Contributions to the Cultural History of the European Renaissance*. Los Angeles, 1999. s. 185-221 (35 s.)

Wölfflin, Heinrich: "The Causes of the Change in Style" [1888]. I Wölfflin: *Renaissance and Baroque*, New York, 1967. s. 73-88 + noter (16 s.)

Wölfflin, Heinrich: "Principles of Art History" [1915]. I Eric Fernie: *Art History and its Methods*, London, 1995. 135-151 (17 s.)

Riegl, Alois: "Senromersk kunstindustri" [1901]. I L. Bek og H. Oxvig (red.): *Rumanalyser*. Fonden til udgivelse af Arkitekturtidsskriftet B, Århus, 1997. 48-68 + noter (21 s.)

- Riegl, Alois: "Das Holländische Gruppenporträt. Zwei Auszüge" [1931]. I ed. W. Kemp (red.): *Der Betrachter ist im Bild*, Köln, 1985. 29-50 (21 s.)
- Wind, Edgar: "Warburg's concept of 'Kulturwissenschaft' and its Meaning for Aesthetics". I Wind og Anderson (red.): *The Eloquence of Symbols: Studies in Humanist Art*, Oxford, 1983. (15 s.)
- Elam, Caroline: "Roger Fry and Early Italian Painting," i C. Green (utg.) *Art Made Modern: Roger Fry's Vision of Art*, London, 1999. s. 87-106 (20 s.)
- Fry, Roger: "A Lecture by Roger Fry," i C. Green (utg.) *Art Made Modern: Roger Fry's Vision of Art*, London 1999; s. 213-221 (9 s.)
- Panofsky, Erwin: "'Renaissance' – Self-Definition or Self-Deception?" I Panofsky: *Renaissance and Renascences in Western Art*. Stockholm 1960. s. 1-41 (42 s.)
- Panofsky, Erwin: "The History of Art as a Humanistic Discipline" [1940]. I Eric Fernie: *Art History and its Methods*, Phaidon Press Limited, London, 1995. 184-195 (12 s.)
- Iversen, Margrethe: "Style as Structure. Alois Riegl's Historiography." *Art History*, vol. II, 1979. s. 62-72 (10 s.)
- Schapiro, Meyer: "Style" [1953]. I Schapiro: *Theory and Philosophy of Art: Style, Artist, and Society*. New York, 1994. s. 51-101 (50 s.)
- Gombrich, E. H.: "Psychology and the Riddle of Style." (fra *Art and Illusion*). I R. Woodfield: *The Essential Gombrich*. London, 1996. s. 83-88 (6 s.)
- Gombrich, Ernst: "The Social History of Art" [1963]. (fra *Meditations on a Hobby Horse*). i R. Woodfield: *The Essential Gombrich*. London, 1996. s. 369-380 (12 s.)
- Barrell, John: "Introduction" og "3. John Constable", I Barrell: *The dark side of the landscape. The rural poor in English painting 1730-1840*. Cambridge, 1980. s. 1-33 + 131-164 (68 s.)
- Boime, Albert: "Preface", "The Crystallization of French Official Art" og "The Aesthetics of the Sketch". I Boime: *The Academy and French Painting in the Nineteenth Century*. London og New York, 1972. s. vii-ix + 1-21 + 166-184 (45 s.)
- Clark, T. J.: "Preface to the New Edition" og "On the Social History of Art" [1973]. I Clark: *Image of the People: Gustave Courbet and the 1848 Revolution*. London, 1982. s. 6-20 (14 s.)
- Pollock, Griselda: "Vision, voice and power: feminist art histories and Marxism" (1982). I Pollock: *Vision and difference. Femininity, feminism and histories of art*. London og New York, 1988. s. 18-49 (21 s.)
- Pollock, Griselda: "Det moderna och kvinnlighetens rum", i Lindberg (red.): *Konst, kön och blick. Feministiska bildanalyser från renässans till postmodernism*, Stockholm, 1995. s. 165-210 (46 s.)

Anbefalt tilleggs litteratur

Online

Burckhardt, Jakob: Online:

<http://www.boisestate.edu/courses/hy309/docs/burckhardt/burckhardt.html>

# FELLESEMNER

## **EXFAC0012 Kunst og medievitenskap**

Brodersen, Bråten, Reiersgaard, Slethei og Ågotnes: *Tekstens autoritet*. Universitetsforlaget 2007.

Jørgensen, Peter Stray: *Studielæsning på videregående uddannelser*. Forlaget Samfundslitteratur 2007.

Lakoff, Georg og Mark Johnson: *Hverdagslivets metaforer*. Pax Forlag A/S. Oslo 2003.

Asbjørnsen, Dag og Arnt Maasø: *Bachelorboka*. Universitetsforlaget Oslo 2009.

## **HFEL0008 Innføring i dataspillstudier**

Mortensen, Torill E. (2009): *Perceiving Play. The Art and Study of Computer Games*, Peter Lang, New York, Oxford (170 sider)

Nielsen, Simon Egenfeldt (et. al): *Understanding Video Games. The Essential Introduction*, London: Routledge, 2008. (290 sider).

+ Kompendium ca. 150 s.

Institutt for kunst- og medievitenskap 15.06.2009

Trykk: NTNU-trykk